

Pau Piferrer, un precursor

Enguany es compleixen 150 anys de la mort de Pau Piferrer. Va néixer a Barcelona el 1818, es graduà en filosofia i lletres, fou bibliotecari i catedràtic d'institut, però només va viure trenta anys, envoltat de malalties i de dificultats econòmiques. Romàntic temperat per la influència dels clàssics, va escriure sempre en castellà, però formà part del nucli que féu possible la Renaixença i la restauració de la literatura catalana.

Als vint-i-un anys, Pau Piferrer va emprendre la gran aventura editorial de l'obra *Recuerdos y bellezas de España*. Només va tenir temps d'escriure el volum sobre Mallorca i una part dels dos dedicats a Catalunya, acabats per Francesc Pi i Margall. A hores d'ara, vist de Girona estant amb la perspectiva del segle i mig transcorregut, Piferrer ha de ser considerat com un veritable precursor.

RISUEÑO y á la par pintoresco es el aspecto que presenta Gerona al que entra por el cauce mismo del río Oñar. Las tranquilas ondas baten al pié de las casas que mágicamente en ellas se reflejan; rústicos é innumerables balcones de madera asoman sobre el río cargados de tiestos y medio ocultos bajo el follaje de las plantas y las flores; al fondo levanta su aguda cabeza el campanario de San Felío; á la derecha deja ver su moderna frente el de la Catedral; toscos puentes de madera (a) facilitan

(a) Sustituídos en su mayor parte por otros de hierro en celosía.

1. Precursor dels que serien els primers i grans descriptors literaris de Girona: Bertrana, Ruyra, Rahola. En les pàgines que Piferrer dedica a la ciutat, les dades històriques i les llegendàries alternen per primer cop amb evocacions estrictament literàries.

2. Precursor de la comparació de Girona amb Venècia, tantes vegades reiterada en els anys posteriors: «*El conjunto animado y ligerísimo dibujase limpiamente en el cristal de las aguas y ofrece la ilusión de una ciudad nadando sobre ellas; creyérase ver uno de los barrios de la hoy desierta Venecia...*».

3. Precursor de la idea de la Girona morta, també tan explotada molts anys més tard. Després de passejar per la ciutat, diu que es complau a jugar amb la imaginació per «*animar los mudos monumentos, evocar de sus tumbas las pasadas generaciones, hacerlas cruzar por un momento el teatro de sus antiguas glorias y hojear las rojizas páginas de polvorosa crónica, mientras bate la lluvia las paredes y pasan rápidos los vientos como una legión de espíritus, lanzando lastimosos gemidos y tocando con la punta de sus alas los húmedos cristales de las ventanas que estremécense y retiemblan a su toque*».

4. Precursor o inspirador de Josep Pla. Com ja vam explicar en els números 98 i 160 d'aquesta revista,

l'obra *Girona, un llibre de records* conté alguns calcs de la de Piferrer. És lògic que Josep Pla, en escriure les seves vivències personals, necessités completar dades amb l'ajut d'una típica obra de consulta de l'època i que, posat a fer, optés per aprofitar-ne directament alguns fragments. Potser com a desgreuge per l'apropiació indeguda, va incloure una cita literal de Piferrer —una de les poquíssimes que conté el llibre— en referir-se al campanar de Sant Felíu.

Saludem, doncs, Pau Piferrer, al cap de 150 anys. En els seus textos, per primera vegada, la Girona evocada majoritàriament pels historiadors i els erudits es va obrir a la lliure i inesgotable inspiració dels literats. I ja no deixaria de fer-ho mai més.

El text de Piferrer sobre Girona, en una edició de 1884.